

I sin ofullbordade F-durkvartett knyter han an till ungdomens ljusa, lyriska ton i stället för att ägna sig åt tematisk koncentration och laddade dramatiska uttryck. Man vet inte varför Grieg inte fullbordade musiken, han hade ändå sexton år på sig innan han avled, och de skisser som finns till de följande satserna är så ofullständiga att man inte kunnat rekonstruera stycket i Griegs anda. När den holländske tonsättare, och Griegs nära vän, Julius Röntgen, ändå fullbordade kvartetten, blev hans bidrag något helt annat, och hans bidrag spelas numera så gott som aldrig.

De båda impressionistiska förgrundsgestalterna i franskt musikliv, Claude Debussy och *Maurice Ravel*, skrev varsin stråkkvartett. Debussy komponerade sin redan 1893 medan Ravel fullbordade sin kvartett först tio år senare, efter ett års arbete. Heynemann-kvartetten svarade för uruppförandet den femte mars 1904. När verket sex år senare trycktes, var det försett med följande dedikation "Till min käre lärare Gabriel Fauré".

Kvartetten är skapad av en ung, intelligent och mycket känslig tonsättare. Musiken är konstfull, men flyter fram så obehindrat och elegant – med en sådan spontan charm och självklart skimrande klangfärg – att tonsättaren själv blev tveksam över kompositionens konstnärliga värde. Kunde den ha något värde när den gick så lätt att skriva, frågade han sig. Det var då hans äldre kollega Debussy fällde det berömda yttrandet: "I ditt eget och musikgudarnas namn ber jag dig att inte ändra något av det du skrivit i kvartetten." Så fick det bli, och kvartetten har visat sig hålla. Den är en av Ravels finaste och mest spelade kompositioner.

Stig Jacobsson

Den 4 december blir det Bach i folkton med Ale Möller, Erik Rydvall och Kristine West. Linköpings symfoniorkester spelar upp till Nyårskonsert 31 december med Ann-Christine Larsson och Mathias Zachariassen. Den 5 januari bjuder Östgöta BlåsarSymfoniker på Galakonzert med Alexandra Büchel och Marianne Mörck.

www.linkopingkammarmusik.se

Zilliacus- kvartetten

Cecilia Zilliacus – violin
Julia-Maria Kretz – violin
Ylvali Zilliacus – viola
Kati Raitinen – cello

Baptistkyrkan

20 november 2022 kl. 16.30

Konserten ges med stöd av Kultur- och fritidsnämnden i Linköping,
Statens kulturråd, Sensus studieförbund
och Scandic i Linköping.

Program

Joseph Haydn

1732–1809

Stråkkvartett op. 76 nr 1 G-dur

Allegro con spirito

Adagio sostenuto

Menuet – Presto

Finale – Allegro ma non troppo

Edvard Grieg

1843–1907

Stråkkvartett F-dur (nr 2, 1891, ofullbordad)

Sostenuto – Allegro vivace e grazioso

Allegro Scherzando

Maurice Ravel

1875–1937

Stråkkvartett F-dur

Allegro moderato

Assez vif – très rythmé

Très lent

Vif et agité

Konsertens längd ca 2 timmar inklusive paus.

De sex stråkkvartetter som ingår i *Joseph Haydns* opus 76 skrevs troligen mellan hösten 1795 (då han just kommit tillbaka från sin andra resa till England) och våren 1797 (strax innan han fullbordade sitt stora oratorium Skapelsen). Kvartetterna är tillägnade den ungerske greven Joseph Erdödy, och hör till Haydns allra finaste kammarmusikverk. Här är det inte längre fråga om miniatyrkonserter för violin med stråckackompanjering, eller underhållningsmusik till middagen, nej detta är kulmen på 1700-talets kammarmusikaliska skapande, sammanfattningen av ett århundrades erfarenheter. Haydn hade onekligen viss erfarenhet på området, eftersom G-durkvartetten är hans sjuttiofemte stråkkvartett. Det är sannerligen fråga om äkta kammarmusik där alla de fyra instrumenten är helt likvärdiga.

Man kan kanske tycka att det första temat är nog så trivialt, men när man får följa det genom en rad äventyr där det omges av spännande ackompanjering och fantasifulla variationer så kan man bara beundra mästarens förmåga att göra guld av sand. Den långsamma satsen genomsyras av en av dessa hymniska melodier som Haydn älskade. I menuetten, som mera liknar ett scherzo, leker han med ojämna fraslängder och plötsliga fortissimi på obetonade takt delar, och i mellandelen blir han riktigt folklig då han anspelar på folkmusik från Österrike. Finalen går mestadels i g-moll och bygger upp en laddad spänning. Efter en dramatisk paus återkommer G-dur i repetitionsdelen, och i codan avrundar han det hela med det enkla temat från första satsens inledning.

Edvard Grieg är Norges överlägset mest kända tonsättare, och mest känd har han blivit för sina verk i det mindre formatet – sånger och pianostycken – och det var där han trivdes bäst. Men han komponerade också några lysande verk i större symfoniska former, och dit kan man räkna pianokonserten och en stråkkvartett i g-moll opus 27 från 1878. Men han påbörjade också en stråkkvartett i F-dur 1891. En kvartettfuga och en hel kvartett i d-moll komponerade han 1861 (och kvartetten spelades i Bergen 1862), men av dessa båda ungdomsverk har inget återfunnits.